

Persbericht

Den Haag, 17 april 2025

Ruimte voor sport en bewegen in de knel

Terwijl gezondheidsproblemen door te weinig lichaamsbeweging toenemen, neemt de ruimte voor sport en bewegen de komende jaren eerder af dan toe. Onder andere door de druk om snel woningen bouwen verdwijnt dit belang uit zicht in plannen voor gebiedsontwikkeling. Gemeenten benutten de mogelijkheden in wet- en regelgeving om meer ruimte te maken voor sport en bewegen onvoldoende. Meer, en slimme inzet is nodig vanuit lokale, regionale en rijksoverheid.

Dit blijkt uit onderzoek in opdracht van het ministerie van VWS naar hoe sport, bewegen en spelen worden meegenomen in de ruimtelijke ordening. De resultaten zijn beschreven in het rapport 'Ruimte geven aan sport en bewegen', vandaag gepresenteerd tijdens het jaarcongres van het Programma Stedelijke Transformatie. Het onderzoek is uitgevoerd door Urhahn stedenbouw & strategie, onafhankelijke kennis- en netwerkorganisatie Platform31 en Urban Dynamics.

Zorgen over volksgezondheid

Aanleiding voor het onderzoek is de zorg over de volksgezondheid in Nederland: het aantal mensen met overgewicht stijgt naar verwachting richting 64% in 2050 en het aandeel mensen met mentale problemen neemt toe. Sport en bewegen dragen aantoonbaar bij aan fysieke én mentale gezondheid. De rijksoverheid wil dat in 2040 minstens 75% van de bevolking voldoet aan de beweegrichtlijn.

Druk op woningbouw knelt met ruimte voor bewegen

De Omgevingswet (2024) benoemt gezondheid als een van de maatschappelijke doelen die aandacht moet krijgen in ruimtelijke plannen, maar legt de verantwoordelijkheid daarvoor bij gemeenten. Zij beschikken over instrumenten daarvoor, zoals omgevingsvisies, normen en beleidsregels, maar de uitvoering van plannen blijft vaak achter bij de ambities. Dat komt hoofdzakelijk door een sterke focus op woningbouw in gebiedsontwikkelingen, maar ook door ruimtegebrek en financiële beperkingen.

Uiteenlopende knelpunten in binnenstad, buitenwijk en buitengebied

Het rapport laat zien dat de opgave in elk type gebied anders is. De beschikbare ruimte staat onder druk in binnensteden (waar wordt verdicht), in landschappen en natuurgebieden (waar recreatie en sport concurreren met landbouw en natuur), in vergrijzende wederopbouw wijken (waar ongebruikte sporthallen plaatsmaken voor wonen en zorg) en in landelijk gebied (waar voorzieningen verdwijnen door leegloop). De verschillende gebiedstypen vragen elk om een eigen benadering.

Meer inzet nodig

Voorbeelden laten zien dat het wél kan. Maar inspanningen zijn tot nu toe onvoldoende. Meer, en slimme inzet is nodig vanuit lokale, regionale en rijksoverheid. Het rapport doet hiervoor diverse aanbevelingen.

Noot voor de redactie, niet voor publicatie

Voor inhoudelijke informatie kunt u rechtstreeks contact opnemen met de onderzoekers

Wendy van Kessel, Urhahn (mail in cc, of bel 020 421 74 40)

Jacomijn Baart, Platform31 (mail in cc, of bel 06 57 94 21 04)